Contributed by Alain Tondeur
woensdag, 08 mei 2002 - Last Updated donderdag, 24 mei 2007

Op het moment waarop de Franse ‘gauche plurielle’-regering zware klappen kreeg in de verkiezingen, kwam PS-voorzitter Elio Di Rupo met zijn eigen variante van de gauche plurielle op de proppen. Op één mei lanceerde hij immers een oproep voor de vorming van een linkse pool, die de PS, Ecolo, de christelijke arbeidersbeweging alsook de sociale bewegingen zou moeten omvatten. Een slimme zet, dat zeker, maar ook een zeer cynische zet. Want het doel van deze linkse pool bestaat er helemaal niet in om komaf te maken met de neoliberale politiek, zelfs niet om een regering trachten te vormen zonder rechts. De enige doelstelling luidt: de PS links positioneren om ervoor te zorgen dat de PS het politieke leiderschap in Franstalig België behoudt en dus de uitvoerder kan blijven van het huidige beleid.

Laten we niet rond de pot draaien: mocht Di Rupo willen breken met de liberale politiek, dan zou daar toch iets van moeten te merken zijn in het parlement. Welnu, enkele dagen voor één mei stemden de Ecolo- en PS-parlementairen nog unaniem voor het wetsontwerp “Vandelanotte”, dat het onvoorwaardelijk recht op sociale bijstand wil vervangen door een “heropnamecontract”, een puur neoliberaal beestje. Vincent Decroly, de paria van het halfrond, was de enige die tegen deze tekst stemde. Geen enkele vertegenwoordiger van Ecolo of de PS onthield zich zelfs maar. De grieven van de dopperscomités en de organisaties die strijd leveren tegen armoede bleven dus ongehoord. Wat wil dat dan eigenlijk zeggen, een links pool?

Words, words, words...

Di Rupo spreekt zich uit tegen de “neoliberale globalisering”. Hij stelt zelfs dat hij dichter bij Attac dan bij Tony Blair staat. Maar wat doet hij dan in de praktijk? Is de PS voorstander van de Tobin taks, van de opheffing van de fiscale paradijzen, van de opheffing van het bankgeheim, van een vermogensbelasting, van de afschaffing van de derde wereldschuld? Op geen enkel van deze punten leverde de PS ook maar enige politieke strijd.
Een boom beoordeel je op haar vruchten, zegt men. Laten we daarom even in herinnering brengen dat Di Rupo zelf de architect was van het plan “Strategische consolidering”, dat zowel De Post als Belgacom op weg naar de privatisering zette. Hij was de minister die Sabena naar de galg leidde, vermits hij alles op Swiss-Air inzette. Eén van zijn pennevruchten luidt “Toekomstplan voor Wallonië”, onthaald door de Waalse patroons als een “belangrijke stap in de richting van de noodzakelijke modernisering en hervorming van Wallonië”...

Tussen de liberale sociaal-democratie van Di Rupo en het sociale liberalisme van Louis Michel gaapt er helemaal geen kloof. Speel het spelletje “Zoek de acht verschillen”, en je bent een hele tijd bezig. De PS-voorzitter maakt het zelf duidelijk, ondermeer wanneer hij het dossier van Sabena aanhaalt om aan te tonen dat er weldegelijk een verschil blijft bestaan tussen wat hij links en rechts noemt. De duizenden arbeiders die hun job verloren zullen dergelijke uitspraken in hoge mate waarderen. Het mag duidelijk zijn dat ook de sociaal-democratie vandaag de weg bereidt voor extreem-rechts. Peilingen wijzen immers uit dat paars-groen het Blok geen millimeter doet wijken. In de kamer stemden de volksvertegenwoordigers van het Vlaams Blok niet voor het wetsontwerp “Vandelanotte”. Ze vonden het wel een goede tekst, zeiden ze, ze herkenden zich in de filosofie maar de minimumtrekkers werden nog te zwaar gespaard. Is dat duidelijk? Verhofstadt stelde aan het begin van de rit dat de terugloop van het Blok de graadmeter zou zijn van het succes van paars-groen. In werkelijkheid zal dus toename van het Vlaams Blok de graadmeter zijn van de verantwoordelijkheid van groenen en sociaal-democraten, die een rechts beleid uitvoeren.

Le Pen

Di Rupo tracht zoveel mogelijk garen te spinnen uit de ‘schok’ rond het succes van Le Pen in Frankrijk. Door in te spelen op de gevoelens van verontwaardiging hierrong, tracht hij ook handig de verantwoordelijkheid van de sociaal-democratie (en de groenen) hierin te bedekken. En passant hekelt hij ook de ‘verdeeldheidzaaiers’ van extreem-links. En zo hoopt hij via een aantal

intentieverklaringen en via een oproep voor de vorming van een linkse politieke pool iedereen aan zich te binden. En dit terwijl het enige perspectief erin bestaat om niet alleen de rechtse politiek verder te zetten, maar ook de regering met rechts te behouden.

Dat mag toch ook even onderlijnd worden: Di Rupo wil helemaal geen ‘gauche plurielle’-regering, zonder rechts dus, op poten zetten. Als journalisten naar de mening hierover van Di Rupo peilen, antwoordt hij met een gekende pirouette: “Het zijn de kiezers die dat zullen beslissen”. Maar goed, kennelijk beslissen die toch niet alles want Di Rupo heeft al verklaard dat de PS zich “méér dan waarschijnlijk”, opnieuw met de liberalen van Louis Michel in de regering zal bevinden -en dat op alle niveaus.

In werkelijkheid is de linkse pool van Di Rupo er niet op gericht om komaf te maken met het liberalisme, maar dient die net om de plaats van de PS in het medebeheer van het liberalisme in Wallonië te vrijwaren. Dat is de inzet van de verkiezingscampagne, die nu van start is gegaan. De belangrijkste concurrenten van de PS zijn gekend: Ecolo en de Mouvement Réformateur. Voor wat de eerste betreft, kantelt het duidelijk in het voordeel van Di Rupo, want doordat die groenen nu samen met de PS in de regering zitten, nemen ze steeds meer de logica van de PS over. Eigenlijk vergoelijken ze in één klap heel de weg die de PS gedurende 100 jaar heeft afgelegd.

Wat de tweede betreft is de strijd veel ingewikkelder, vermits Louis Michel zeker en vast punten aan het scoren is met zijn “sociaal liberalisme”. Als Di Rupo hem wil kloppen zal hij het vredelievend en humanistisch beeld dat Michel ophangt van zijn eigen partij moeten kunnen doorprikken. Hij zal moeten kunnen aantonen dat rechts nog steeds even rechts is, de vijand van de gewone man en vrouw en dus de ‘ideologische polemiek’ opzoeken met de MR. Dat is de les die hij trekt uit de Franse verkiezingen. Alleen is Louis Michel vast van plan om zich niet in een hoekje te laten drummen. Tijdens zijn toespraak in Jodoigne stelde hij de voorstanders van de ‘gauche plurielle’-regering voor als dinosaurussen die zich nog steeds laten inspireren door “communisten, of zelfs trotskisten”. De boodschap aan Elio Di Rupo is duidelijk: als jij me verslijt voor een reactionaire rechtse, dan zal ik jouw voorstellen als een gevaarlijke revolutionair.

Alternatief

Deze oproep voor de vorming van een nieuwe linkse pool, is dus niets meer dan een electoraal manoever dat zal te pletter rijden tegen de enorme contradicties tussen de woorden en de daden van de sociaal-democratie. Nochtans horen we zeer weinig stemmen dit gehuichel aan de kaak stellen. Hoe komt dat? Ten eerste hebben de media het spelletje mooi mee gespeeld. Naar aanleiding van de Franse verkiezingen hebben ze volledig ingezoomd op het fascistische gevaar (en de doorbraak van radicaal links tamelijk onbelicht gelaten). Maar ten tweede is Elio Di Rupo natuurlijk ook wel een uiterst getrainde politicus die niet aan zijn eerste nummer acrobatie en illusionisme toe is. Hij speelt de politieke verzuchtingen van de bevolking uit tegenover het neoliberalisme, wat op zich natuurlijk handig gespeeld is. Toch dienen we nog twee andere redenen in kaart te brengen: ten eerste is er de medeplichtigheid van de groenen, ten tweede die van de syndicale bureaucratie van het ABVV.

Nauwelijks enkele jaren geleden zouden de groenen onmiddellijk gewezen hebben op de contradicties van de oproep van Di Rupo. Vandaag scharen ze zich kennelijk achter de voorzitter van de PS, en erkennen ze de partij als ‘trekker’ van de linkerzijde. Het is een mooi voorbeeld van hoe de regeringsdeelname van de groenen ertoe heeft geleid dat de Waalse sociaal-democratie zich weet te herpakken en de controle over de sociale bewegingen, die ze ten dele was kwijtgespeeld, weet te heroveren. Maar dat is niet alles. In de linkse pool in wording stelt Ecolo zich dan ook nog op als de verdediger van de paars-groene regeringsformule samen met de liberalen, omdat ze absoluut wil verhinderen dat de PSC (CDH) terug in de regering zou komen. Nu heeft Ecolo immers het monopolie over de vertegenwoordiging van de Christelijke Arbeidersbeweging in de regering. En dat komt dan ook weer de PS mooi uit: Elio Di Rupo kan zich immers zo opstellen als de man van de grote eenheid, die het meest openstaat voor de ‘Christelijke vrienden’ en die dus ook de PSC terug wil

opnemen in een regering.

De leiding van het ABVV van haar kant reageerde zeer snel. Een beetje overal, ondermeer tijdens de 1-mei toespraken lieten de bonzen zich positief uit over deze ‘linkse koers’ van de PS, die ‘meer overeenstemt met onze waarden’. In elk geval hoorden we niemand die dit illusionistisch nummertje van Di Rupo bekritiseerde. En zelfs in andere sociale bewegingen, zoals Attac om er maar eentje te noemen, blijken heel wat mensen gevoelig voor deze rethoriek.

Op de radio verklaarde uittredend ABVV-voorzitter Michel Nollet dat de Franse verkiezingen bij radicaal links tot een gewetensonderzoek zou moeten leiden. Wij hebben nochtans geen gewetensproblemen. Het is de politiek van de illusionisten die de weg bereidt voor extreem-rechts, niet onze politiek. Wij zijn fier op de 11% die de Franse radicaal linkse partijen wisten binnen te halen. We zijn fier op de uitslag van onze kameraad Olivier Besancenot. Zonder deze hoopvolle uitslagen, zou het debacle van links enkel maar groter zijn geweest en zat heel de linkerzijde in Frankrijk nu in zak en as. Als we naar Vlaanderen kijken blijkt trouwens toch duidelijk dat het Vlaams Blok daar helaas niet hoeft te rekenen op een hoge radicaal-linkse score om de SP.A voorbij te kunnen steken.

Méér dan ooit moeten we een alternatief trachten op te bouwen. Daarom zijn wij méér dan ooit bereid om met anderen daarover een gesprek aan te knopen en samen te bouwen aan een radicale en antikapitalistische pool. Een alternatief voor de medebeherende en illusionistische linkerzijde. Het is niet te laat, maar wel hoog tijd.